

Numero

Veckobladet om forskning, undervisning och administration
på Skolan för datavetenskap och kommunikation

Numero nr 6

22 februari 2007 • Årgång 37

Informationsmöten	1-2
Notiser	1-2
Seminarium	3
Kurser	4
Exjobb	4
Jobb	5
Smått & Gott	5
Seminarielänkar	5
Kalendarium	6

Numero är institutionstidningen
på Skolan för datavetenskap och
kommunikation vid KTH. Numero ut-
kommer normalt på torsdagsförmiddagar
under teminstid.

Manus måste lämnas in före kl.12 på
onsdagar. Manus, tips, förslag och andra
bidrag till Numero kan lämnas på något
av följande sätt:

- via e-post till numero@nada.kth.se
- på papper till Nada, Numero, KTH,
100 44 STOCKHOLM (dvs. facket
"Numero" bland postfacken på pl 4)

Bidrag för artiklar och notiser bör i största
möjliga mån vara färdigformulerade och
korrekturlästa.

Varje Numeronummer utkommer i två
former:

- På papper för normal postdistribution
- <http://www.csc.kth.se/aktuellt/numero/>

Numeroredaktionen består av Maria
Malmqvist. Ansvarig utgivare är Ingrid
Melinder. Numeros innehåll uttrycker inte
institutionens officiella ståndpunkt annat
än då detta anges.

Informationsmöte på CSC

Boka redan nu. 26 mars kl. 15.00- 17.00. Lokal meddelas senare.

- Prisutdelning
Björnen, Draken och slipsen
- Nya lärare
- Nya arbetsgrupper
AHA, Lönepolicy, Lärarbemanning
- Matematikcentrum i Stockholm - pågående arbete
- Skolans organisation och beslutsstruktur
- Jobba med webben
- Arbetsmiljöplan
- Jämställdhetsplan
- Nytt om datorfrågor
- Övrig information

Välkomna
Ingrid

Notiser

KTH CSC på tredje plats i 24-timmarstävling

Ett lag bestående av Per Austrin, Gunnar Kreitz och Fredrik Niemelä, alla doktorander på KTH CSC, placerad sig på tredje plats vid International Online Programming Contest - IOPC, en 24-timmarstävling för 3-mannalag som gick av stapeln lördagen 17/2.

Vann gjorde ett lag från Nanjing University, Kina medan Universitetet Ulm, Tyskland, knep andraplatsen. Totalt deltog 634 lag från hela världen.

/Fredrik

Superdator ger hjärnforskare unika möjligheter

En ny superdator ska hjälpa svenska hjärnforskare att med tiden hitta nya behandlingsmetoder och förbättra diagnostiken för sjukdomar och skador i hjärnan. Datorsystemet, Blue Gene, som är det första i sitt slag i Norden är ett samarbete mellan Stockholm Brain Institute (SBI) och IBM. Det kommer att placeras på Paralleldatorcentrum vid KTH.

Den stora datorkapaciteten i kombination med en s.k. PET-kamera med hög upplösning – som gör det möjligt att avbilda hjärnans

fortsättning på nästa sida...

kemiska och fysiologiska funktion – är unik i världen. Detta, och närheten till patienter och klinisk verksamhet, skapar helt nya förutsättningar för hjärnforskning både ur svenskt och internationellt perspektiv, enligt SBIs föreståndare Hans Forssberg. SBI är ett samarbete mellan Karolinska Institutet, KTH och Stockholms Universitet för att främja spjutspetsforskning kring olika hjärnfunktioner, till exempel agerande och minne och lärande. Dessa forskningsområden angrips utifrån tre perspektiv – utveckling och åldrande, könsskillnader samt hjärnsjukdomar som Alzheimers sjukdom och ADHD. För denna forskning är högpresterande beräkningsresurser för simulering och bildanalys viktiga verktyg.

– Det som är unikt med Blue Gene-datorn är att den kan byggas i mycket stora exemplar där programmen fortfarande kan fungera effektivt, något som krävs för att kunna simulera de komplicerade processer det rör sig om i hjärnan. I samarbetet med IBM ingår också att forskare som stöter i taket lokalt kan få tillgång till mycket större system via IBM, säger Gert Svensson, projektledare för Blue Gene-datorn på KTH.

Vid designen av Blue Gene har man tagit stor hänsyn till energieffektivitet och effektiv packning, faktorer som blir allt viktigare för superdatorer i dag.

– För att angripa de största forskningsproblemen i dag behövs samarbete mellan olika forskningsfält. Att placera datorn vid Paralleldatorcentrum öppnar unika möjligheter för samarbete mellan områdena högpresterande datorer och hjärnforskning, säger Gert Svensson.

I samarbetet kring Blue Gene ingår även AstraZeneca och OECD-organet International Neuroinformatics Coordination Facility (INCF).

KTH-ekot

Kallelse till skolans lärarkollegiemöte

Lärare och forskare, välkommen till möte för skolans lärarkollegium 26/2 kl 15.15-17 i sal D3.

Som alltid är det en kort forskningspresentation. Danica Kragic inleder med en presentation om sin forskning med titeln "Perception, Action, Cognition".

Mötets tema blir den pedagogiska miljön. Tanken är att ta upp redskap och metodiker som kan förenkla det dagliga arbetet för läraren. Björn Hedin talar om Ping-pong och Mats Hansson, Learning Lab, talar om "datorer i utbildningen", arbetet med infrastrukturen på IKT.

Har du synpunkter inför mötet, kontakta Erik Fransén, erikf@nada.kth.se.

*Välkomna,
Erik Fransén, Ann Lantz, Sandra
Brunsborg, Rolf Carlson, Nils Enlund*

Information till unga forskare om Europeiska forskningsrådets första utlysning

Vetenskapsrådet informerar om det nya Europeiska Forskningsrådet (ERC) i morgon torsdag 22 februari klockan 13-16 på Vetenskapsrådet, Berzeliusalen, Regeringsgatan 56, Stockholm.

Det blir bland annat information om den första utlysningen riktad mot unga forskare (Starting Independent Researcher Grant) och hur ansökan och urvalsprocessen kommer att gå till. Professor Carl-Henrik Heldin, ledamot i ERC Scientific Council, och Dr Theodore Papazoglou, European Commission samt Monica Hjertman, jurist från Europaprogrammen medverkar.

Obligatorisk anmälan till Agneta Backman, 08- 546 44 130 agneta.backman@vr.se

Kårspex – exklusiv föreställning för KTHs personal

Måndagen den 12 mars kl. 19.00 går ridån upp för Kårspexet "Kristian Tyrann" i en exklusiv föreställning på Vasateatern för KTHs personal med rektor Anders Flodström som värd.

"Kristian Tyrann" utspelar sig i Stockholm på tidigt 1500-tal där Riksföreståndarinnan Kristina Nilsdotter Gyllenstierna planerar att göra statskupp och ta makten över Sverige, som för tillfället lyder under Danmark och Kung Kristian II. Kristian avlägger en överraskande visit och statskuppen tar en oväntad vändning...

Gratisbiljetter till alla anställda!
Alla anställda på KTH är hjärtligt välkomna och gratisbiljetter ska bokas till olleb@kth.se

Viktigt att du gör precis så här!
Ämne/subject SPEX
Skriv: Efternamn Förnamn Institution/Avd E-postadress (antal biljetter)

Biljetterna kommer att lämnas ut i Kårhuset under v.10. Mer information om detta senare.

En tryckt affisch kommer också att distribueras med "torsdagsutskicket" till alla KTH-enheter samt sättas upp på anslagstavlor runt om på KTH.

**Just idag* 22 februari, 1848 -
Februarirevolutionen utbryter i Paris,
den leder till den Orleanska monarkins
fall och uropandet av den andra
republiken.**

Seminarium

Joint TCS/CIAM Seminar

Tuesday February 27, 15:15-17:00, room D3:
**Security and Cryptography in Mobile
Wireless Networks**

(Mats Näslund, Ericsson Research)

In the first half of the talk I will give an overview of the security functions and cryptography used in today's GSM (2G) and UMTS (3G) networks. I will also describe some cryptographic attacks on 2G security, largely due to 'security by obscurity' approaches used in the past. This has led to rethinking the security design principles, and in the second half I will present the new data authentication algorithm for UMTS which in a formal setting can be proven to be (unconditionally) secure. The only prerequisites are basic understanding of finite fields.

/Per

Välkommen till seminarium i serien
KOMMUNIKATION: KULTUR, TEKNOLOGI, VETENSKAP
Temat för VT 2007 är "spel som medium och kultur"

Engagerade spelare och lärande - går det att kombinera?

Föredragshållare: Anders Frank, Försvarshögskolan

Torsdagen den 22 februari 2007, kl. 14-16.
Seminarierum 1535, Lindstedtsvägen 3, plan 5,
Skolan för datavetenskap och kommunikation, KTH

Abstract:

Att använda spel och spelande till lärande är inget nytt fenomen men den senaste tidens utveckling inom områden som Serious Games har gett nytt liv i intresset. DGBL (Digital Game Based Learning) är ett fält inom Serious Games som befolkas av en forskare, utvecklare och praktiserande som alla försöker nyttja motivation, engagemang och lärande. Var står forskningsfokus idag? Vad vet vi om lärande och spel är några centrala frågeställningar som tas upp på seminariet. Även en inblick i det försvarsmaktsutvecklade spelet Foreign Ground behandlas.

Textunderlag:

- Kirriemuri & McFarlane, "Literature review in games and learning". Nesta Futurelab
- Frank, "Foreign Ground: Ett digitalt spel för beslutsträning i främmande kulturer"

Daniel Pargman (pargman@kth.se) är kontaktperson för K-seminarieserien under VT 2007. Skriv ett mail om du vill få våra löpande inbjudningar.

Mer information om vårens seminarier finns på:
<<http://xml.nada.kth.se/media/Research/k-sem/k-sem-aktuell/>>

Välkomna!
Daniel Pargman

Välkommen till seminarium i serien
KOMMUNIKATION: KULTUR, TEKNOLOGI, VETENSKAP
Temat för VT 2007 är "spel som medium och kultur"

Datorspelande som resurs i territoriella förhandlingar - om datorspelande i svenska medelklassfamiljer

Föredragshållare: Pål Aarsand, Tema Barn, Linköpings universitet

Måndagen den 26 februari 2007, kl. 15-17.

Plats: Torget, Lindstedtsvägen 5, plan 6,
Skolan för datavetenskap och kommunikation, KTH

Abstract:

Seminariumet kommer till å diskutere en studie av dataspillende i svenske familjer. Fokus i studien er rettet mot interaksjonen mellom spillerne og mellom spillerne og spillet. I løpet av feltarbeidet noterte vi at "respons rop" (response cries), som "Åå! Shit!! Yea! Oj!", forkom ofte når barn og voksne spilte dataspill. Vi har sett nærmere på hvilke sosial funksjon disse ropene har og hva dette kan fortelle oss om interaksjon mellom menneske og maskin i hetrogene nettverk. Vi så blant annet at respons ropene opptrådte oftest i perioder av spillet som hadde høyt tempo og sjelden under oppstillingen av spillet eller under planlegging. Vi så også at i tillegg til respons rop så opptrådte de vi har kalt animationer, at spilleren snakker enten til avatarer eller på veiene av sin egen spill figur

Studien er en del av en større international studie av familie liv i USA, Italia og Sverige.

Textunderlag:

- Aarsand, "Response cries and other gaming moves - Toward intersubjectivity in gaming" (working paper).

Mer information om vårens seminarier finns på:

<<http://xml.nada.kth.se/media/Research/k-sem/k-sem-aktuell/>>

Välkomna!
Daniel Pargman

**Just idag* 22 februari, 1912
– grundas den holländske
flygplanstillverkaren Fokker av
Anthony Fokker (1890-1939), en av
flygpionjärerna.**

**Anthony Fokker hade byggt sitt
första flygplan, Spin (Spindeln),
då han var 20. Detta plan var det
första holländskbyggda som flög.
Företaget gick i konkurs 1996.**

---

*/ "Just idag" är hämtat från Wikipedia,
den fria encyklopedin

Kurser

Lär dig att "tänka" och "agera" i systemtermer

Det finns fortfarande några platser kvar!

Högskolan i Skövde i samverkan med Uppsala Universitet och Linköpings universitet välkomna dig och dina kollegor att delta i kursen Systems Thinking and its applications under våren 2007. Kursen kan tas som poäng eller kompetenshöjning. Undervisningen ges vid Högskolan i Skövde. Sprid gärna denna inbjudan till berörda kollegor.

Kursen ger tillfälle för praktik och akademiska teorier att mötas. Kursen ger en introduktion till teorierna inom Systems Thinking och under föreläsningarna genomförs fallstudier som bearbetas i grupper eller individuellt. Deltagarna kommer lära sig att "tänka" och "agera" i systemtermer. Föreläsaren är Harold W. "Bud" Lawson som driver firman Lawson Konsult AB i Stockholm. Han har arbetat med dator- och systemområdet sedan 1958 i ett brett internationellt perspektiv, både inom den privata och offentliga sektorn samt inom akademien.

Kursdatum:
13,14,15 mars samt 24 och 25 april 2007. Sista anmälningdag: Först till kvarn gäller.

Observera att kursen har en avgift på 19 500 kr (exklusive moms)

Anmälan görs till Jill Elmshorn (jill.elmshorn@his.se) på bifogad ansökningsblankett.

Anmälan via post:
Högskolan i Skövde, Jill Elmshorn
P.O Box 408, 541 28 Skövde

Vid frågor vänligen kontakta Jill Elmshorn
(05 00-44 82 87)

*Med Vänliga Hälsningar
Jill Elmshorn
Kursadministratör*

**Just idag* 22 februari 1979
– sprängdes BT Kemis fabriksbyggnad.
På tomten har det sedan dess
funnits en bilaffär och bilskrot
och än i denna dag (2006) pågår
saneringsarbetet efter BT Kemi.
Förhoppningen är att saneringen
skall vara avslutad kring 2008.**

Exjobb

Exjobbsseminarium i MDI

Nästa exjobbsseminarium i MDI äger rum fredagen den 23/2 klockan 10:15 på Torget

Ulla Alsam

Användbarhet vid breda målgrupper – Utvärdering av användbarheten hos det digitala museet ECMADE

Program: Elektroteknik

Handledare: Anna Swartling

Examinator: Kerstin Severinson-Eklundh

Opponent: Andreas Björkgren och Antonia Lindmark

Seminarieledare: Kerstin Severinson-Eklundh

Programmet (med sammanfattningar) finns på
<http://www.nada.kth.se/utbildning/grukth/exjobb/mdi/seminarier2007/aktuellt.html>

Fredrik

Presentation av exjobb i datalogi och biomedicinsk teknik.

Tisdagen den 27 februari 2007 kl 15.15 i sal E36

Dunberg, Albert

Evaluation of Reliable Network Communication Solutions in an Industrial Environment.

Ämne: Datalogi. Program: D

Uppdragsgivare: Omnivisor

Handledare: Olof Hagsand och examinator: Stefan Arnborg

Jacobson, Tina

Development and Evaluation of a Phage-Display Based Vaccine against Prostate Cancer.

Ämne: Biomedicinsk teknik. Program: Bioteknik

Uppdragsgivare: Karolinska Institutet, Cancer Centrum Karolinska

Handledare: Erik Fransén och examinator: Anders Lansner

Jonsson, Christofer

Distribution, Visualization and Subscription of Geographic Information.

Ämne: Datalogi. Program: D

Uppdragsgivare: SWECO Position

Handledare: Serafim Dahl och examinator: Stefan Arnborg

Seminarier leds av Stefan Arnborg

Jobb

Upp till tre doktorander inom talforskning/talteknologi

vid Skolan för datavetenskap och kommunikation

Forskningen inom talgruppen vid Tal, musik och hörsel (TMH) är inriktad mot både grundforskning kring talets akustik och fysiologi och tillämpningar för människa-dator-interaktion. Forskningen är tvärvetenskaplig och innefattar ämnesområden inom fysik, datavetenskap, fonetik och lingvistik.

TMH har ett mycket aktivt forskningssamarbete i Sverige och utomlands, inte minst i en rad EU-projekt. Inom ramen för EU-projekten HaH, MonAMI, Muscle och ASPI och ett projekt från Vetenskapsrådet (Simulekt) önskar vi anställa upp till tre doktorander inriktade mot områdena akustisk talsyntes, artikulatorisk-akustiska samband och multimodal syntes med datoranimerade talande ansikten. Områdena beskrivs närmare här. Eftersom det finns nära samband mellan de olika områdena kan doktorandernas arbete komma att delas mellan olika projekt och uppgifter beroende på kompetens.

Senaste ansökningsdag: 2007-03-19

Läs hela annonsen på: <http://www.kth.se/aktuellt/tjanster/2/ShowAdd.aspx?ID=80945>

Smått&gott

LUNCHKONSERTER PÅ KTH

Onsdag 7 mars kl. 12.10 - 12.50,
Sing-Sing, Lindstedtsvägen 30
De Tre Klaviaturerna: Eleverna Daniel Hormazabal Cortés, David Huang, Tom Perski från Södra Latin framför musik av Chopin, Debussy, Haydn, de Frumerie och Prokofjev.

Onsdag 14 mars kl. 12.10 - 12.50,
Sing-Sing, Lindstedtsvägen 30
Kongliga Teknologkören on the stage Dirigent Fredrik Winberg

Avnjut gärna din lunch vid en härlig musikstund!

Director Musices Gunnar Julin

Just idag* 22 februari 1796 - Föds Adolphe Quetelet, belgisk statistiker, astronom, fysiker och matematiker.

Ta en paus! Häng med på Qi-gong tisdagar och fredagar

Ett pass tar ca 20 minuter och gör gott för axlar och rygg när du sitter mycket framför datorn. Kom som du är, ingen förämälän, inget ombyte behövs.

Qi-gong de närmaste veckorna:

Vecka 8	23 feb kl 14.30 rum 4523
Vecka 9	27 feb kl 11.30 rum 4523
	2 mars kl 14.30 rum 4523
Vecka 10	6 mars kl 11.30 rum 4523
	9 mars kl 14.30 rum 4523
Vecka 11	16 mars kl 14.30 rum 4523

För allas trevnad och upplevelse - Var i tid, stäng av din telefon.

Seminarielänkar

AlbaNova

<http://www.albanova.se/aktuellt/>

Avdelningen för teknik- och vetenskapshistoria

www.teknikhistoria.se

Bråket

<http://www.math.kth.se/braaket.html>

INSTITUT MITTAG-LEFFLER SEMINARS

www.ml.kva.se

Kommunikationsseminarium:

<http://w1.nada.kth.se/media/Research/k-sem/k-sem-aktuellt/>

KTH – Computational Science and Engineering Centre

<http://www.kcse.kth.se/seminars.html>

KTH Matematik

<http://www.math.kth.se/optisystseminar/>

S3 <http://www.s3.kth.se/>

SICS

<http://www.sics.se/research/seminars.php>

Stacken

<http://www.stacken.kth.se/kalender/>

Stockholm Bioinformatics Center and Dept Num Analysis and Comp Science

<http://www.sbc.su.se/seminars/>

TMH, Tal, musik och hörsel

<http://www.speech.kth.se/seminars/>

Wireless@kth

<http://www.wireless.kth.se>

Kalendarium 2007

22 februari 2007, 10:15-12:00,

Sensors in clothing, Otto von Busch (Swedish design research network) CID Torget

22 februari 2007, kl. 14-16.

Engagerade spelare och lärande - går det att kombinera? Anders Frank, Försvarshögskolan.
Seminarierum 1535, Lindstedtsvägen 3, plan 5,

23 februari 2007 klockan 10.00 Disputation

Robot Task Learning from Human Demonstration Staffan Ekvall. Abstract i Numero nr 4 (1 feb).
Sal E2, Lindstedtsvägen 3 entreplan

23 februari klockan 10:15 Nästa exjobbseminarium i MDI

Ulla Alsam. Användbarhet vid breda målgrupper – Utvärdering av användbarheten hos det digitala museet
ECMADE på Torget

23 feb kl 14.30 Qi-gong i rum 4523

23 February, 2007, 15:15 - 17:00 X-job seminar at Speech, Music and Hearing:

Nätbaserat läromedel om pipors akustik inom projektet RealSimple. Viktor Crageus. In Fantum.

26 februari kl 15.15-17 skolans lärarkollegium i sal D3

27 februari 2007, 10:15-12:00, Sensors in robotics, Helge Huettenrauch (CSC) CID Torget

27 Februari 15:15-17:00, Joint TCS/CIAM Seminar

Security and Cryptography in Mobile Wireless Networks. Mats Näslund, Ericsson Research, room D3

27 februari 2007 kl 15.15 Presentation av exjobb i datalogi och biomedicinsk teknik.

Dunberg, Albert. Evaluation of Reliable Network Communication Solutions in an Industrial Environment.
Jacobson, Tina. Development and Evaluation of a Phage-Display Based Vaccine against Prostate Cancer.
Jonsson, Christofer. Distribution, Visualization and Subscription of Geographic Information. i sal E36

7 mars kl. 12.10 - 12.50 Vårens lunchkonserter på KTH

De Tre Klaviaturerna: Eleverna Daniel Hormazabal Cortés, David Huang, Tom Perski från Södra Latin
framför musik av Chopin, Debussy, Haydn, de Frumerie och Prokofjev. Sing-Sing, Lindstedtsvägen 30

12 mars kl. 19.00 Kårspex – exklusiv föreställning för KTHs personal

Kårspex – "Kristian Tyrann" i en exklusiv föreställning på Vasateatern för KTHs personal med rektor Anders
Flodström som värd.

16 mars kl 15:15-16:00 Docentföreläsning

Compositional Verification of Interaction Behaviour or: If I know the Parts, Do I know the Whole?
Dilian Gurov, CSC/Teorigruppen. Place: room E2

19 Mars, 15:15 Linneaus Center ACCESS Distinguished Lecture Series

The Case for Many Antennas at the Base Station, Dr Tom Marzetta. Salongen (at the Library),
Osquars backe 31, KTH

26 mars kl. 15.00- 17.00. Informationsmöte på CSC. Lokal meddelas senare.

2 – 4 maj 2007 kurs

kursen Handledning och Ledarskap vid Naturvetenskapliga fakulteten vid Stockholms universitet
Plats: Tammsviks kursgård (internat)

14-15 maj. kl 12.00. CSC:s lärarinternat

CSC:s lärarinternat, tema: Internationalisering, Samverkansuppgifter och Pedagogik för alla
någonstans i Storstockholmsområdet.

30 maj - 1 juni 2007 Fonetikmöte på TMH

20-31 August, 2007. PDC Summer School

Introduction to High-Performance Computing – PDC Summer School, KTH, Stockholm, Sweden,